

Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. a)
Limba și literatura română

Testul 3

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică
Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(50 de puncte)

Citește următorul fragment:

Când l-am cunoscut, în copilărie, eu nu eram decât un școlar mititel în clasa a II-a primară, în vârstă de opt ani. Creangă era în pragul bătrâneții. Totuși, îmi aduc destul de bine aminte de el. Printre atâția dascăli severi și înăcriți, care mi-au chinuit copilăria ani de-a rândul, îmi apare figura blândă și jovială a lui Creangă, pe care toți băieții îl iubeam.

Omul acesta, înalt și burtos, pururea zâmbitor, radia în jurul lui, pe stradă ca și în clasă, în vorbă ca și în scris, aceeași lumină, bunătate și veselie.

Cu ce dragoste, cu ce căldură își îndeplinea el nobila misiune de luminător! Patima lui era gramatica [...]. Ținea la scrisul limbei curate românești, după firea ei. Și făcea cu noi în clasă probă pentru bucățile ce le tipărea mai pe urmă în celebra carte: *Învățătorul copiilor*.

— Mai zi o dată, măi băiete... și încă o dată... că asta nu sună curat românește... Și cu mâna pâlnie la ureche, asculta repetarea fiecărei fraze. Îl chinuia uneori ceasuri întregi un singur cuvânt ce i se părea că nu-i la locul lui – căci după auz judeca el efectul literar al stilului.

Parcă îl văd la catedră: mare, gras, suflând greoi, descheiat la haina lui de șiac*, tamponându-și mereu fruntea și părul lui bălan c-o batistă roșie popească.

Așa îi era obiceiul.

— Scoateți batistele! comanda el uneori brusc, oprindu-se în mijlocul explicației. Și care se întâmpla să fi uitat batista acasă, venea singur și întindea palma lui Sf. Neculai – o vârguță de alun păstrată cu sfințenie în sertarul catedrei.

Marile lui calități de dascăl făceau să cucerească și să stăpânească deplin atenția copiilor. Și când simțea un început de oboseală a clasei, el se pornea să povestească snoave și pilde în legătură cu purtarea unora dintre noi – și toți băieții râdeau cu poftă și se porecleau, făcând haz unii de alții. „Brânză bună în burduf de câine” le spunea el celor deștepți și răi.

Blând, comunicativ, șagalnic, domnul Creangă nu ne strunea ca ceilalți dascăli, în fața cărora ședeam smirună, pironiți în bănci.

Uneori afară privea la jocurile noastre și ne învăța cum trebuie să batem mingea.

„Boul trebuie să tragă și copilul trebuie să se joace” zicea el și ne lăsa în voie, fără să-l supere neastâmpărul și obrăznicile noastre. Îmi aduc aminte cu ce drag ne scoteam căciulile din cap când îl întâlneam pe stradă. Pe când ceilalți dascăli gravi nici nu-și ridicau ochii la niște școlari mărunți, domnul Creangă răspundea voios la salutul nostru, scoțându-și din cap pălăria lui sură și mare cât roata carului.

Jean Bart, *Ion Creangă*

*șiac – postav aspru din lână

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței *la locul lui*. **6 puncte**
2. Menționează două elemente vestimentare prin care se distinge Ion Creangă, utilizând informațiile din textul dat. **6 puncte**
3. Precizează o pasiune a învățătorului Ion Creangă, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. **6 puncte**
4. Explică motivul pentru care învățătorul le povestește elevilor *snoave și pilde*. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30 – 50 de cuvinte, o trăsătură morală a lui Ion Creangă, așa cum reiese din ultimele două paragrafe. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă prestigiul unei persoane este sau nu influențat de respectul câștigat, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din textul *Ion Creangă* de Jean Bart, cât și la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; 14 puncte
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea. 6 puncte

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea (10 puncte)

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, două modalități de caracterizare a personajului, identificate în fragmentul dat.

Lui Dinu îi muriseră părinții, de când era de optsprezece ani, și, de atunci, toată gospodăria de acasă și de pe câmp pe umerii lui se sprijinise. Frați și surori nu avea. Oamenii din sat, când l-au văzut rămas orfan, au început să-l căineze:

— Vai, săracul Dinu, ce s-a alege de dânsul? Cum s-a face mere-pere moșioara de la părinți!...

N-a fost însă vai de dânsul, nici moșioara nu i s-a ales mere-pere. Ci, dimpotrivă, moșioara a mai crescut, în locul celor două vaci, care intrau seara în curtea părinților, acum intrau doi boi, mari și grei, învârtindu-și capul să le încapă coarnele pe porțiță. La câțiva ani mai venise și calul cel țintat să bată din copită la porțița Natului.

E drept, însă, că oamenii aveau pentru ce se teme, Dinu era un om căruia părea că mereu îi plouă și-i ninge. Avea un cap mare, pe care-l purta tuns până la piele – iarna, vara. Țeasta era aproape în colțuri, ca și când i-ar fi fost turtită, de când era copil mic, de poveri mari. Funtea – îngustă cât o muchie de topor, și îndată din frunte părea că se încep obrajii – mari și lați. Avea ochii mici, cețoși, ca și când îndărătul lor ar pluti neguri dese. Mustața-i răsărise rară și, cu anii, firele se lungeau, se înăspreau, dar nu se îndesau.

Ion Agârbiceanu, *Dinu Natului*

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități ale unui text poetic studiat*, aparținând lui Mihai Eminescu.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului poetic studiat într-o perioadă, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică;
- comentarea a două imagini/idei poetice relevante pentru tema textului poetic studiat;
- analiza a două elemente de compoziție și/sau de limbaj, semnificative pentru textul poetic ales (de exemplu: titlu, incipit, relații de opoziție și de simetrie, motive poetice, figuri semantice, elemente de prozodie etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.